

05-12-2024

Agendapunt ...

Bijlage 1: Toelichting Wolvenplan 2025

Achtergronden

Algemeen: Wolvenplan 2025

Het Wolvenplan 2025 is geactualiseerd en vervangt het Interprovinciale Wolvenplan uit 2019, het Addendum en de Interventierichtlijnen uit april 2023. Voor de uitvoering vormen provinciale verordeningen, beleidsregels en de Omgevingswet de kaders.

Het Wolvenplan 2025 is, naast enkele nieuwe beleidsvoorstellen, voor een groot deel voortzetting van het huidige beleid. Het beschrijft het interprovinciaal afgestemde beleid rondom de wolf. Het duidt de leefwijze en ecologie van de wolf, geeft zicht de op wettelijke kaders en gaat in op het samenleven met de wolf. Specifiek wolf en mens, en wolf - hond en gehouden dieren. Dit heeft zijn weerslag gekregen in de bijlage met interventierichtlijnen die het handvat biedt voor de te volgen escalatieladder. Daarnaast beschrijft het in hoofdlijnen de afhandeling van de taxatie en tegemoetkomingen, de adviesnorm, de monitoring en communicatie. Het biedt tevens een overzicht van de schade en de waarnemingen van wolven over de wolvenjaren 2014/2015 tot en met 2022/2023. Het totaal geeft een beeld van de ontwikkelingen en toekomstperspectieven in de wolvenproblematiek.

Opgemerkt dient te worden dat het Wolvenplan 2025 geschreven is op basis van de huidige kennis en informatie. De Landelijke Uitvoeringsagenda Wolf -waartoe de staatssecretaris van LNVN initiatief heeft genomen om met provincies aan te werken- kan leiden tot aanpassing en actualisatie hiervan.

Beleidskeuze 1.a. Duurzaam conflictarm samenleven met de wolf blijft het uitgangspunt van het beleid.

Uitgangspunt blijft dat provincies streven naar een conflictarm duurzaam samenleven met de wolf. Dit is voortzetting van het huidige beleid, zoals bevestigd in de strategische sessie van BAC LG (dd. 12-9-2024). Dit Wolvenplan is de weergave van gezamenlijke visie en beleidskader. Voor de provincies Drenthe en Gelderland is een verwijzing opgenomen naar de provinciale beleidsstukken. Indien u een ander uitgangspunt wilt hanteren, heeft dit mogelijk consequenties voor onderdelen van het plan.

Beleidskeuze 1.b. Het Wolvenplan 2025 gaat uit van de nu geldende beschermingsstatus van de wolf.

Er is een streng juridisch kader voor de omgang met wolven. Dit is vastgelegd in verschillende internationale en Europeesrechtelijke wet- en regelgeving en ook nationaal geïmplementeerd in de Omgevingswet. Dit wolvenplan gaat uit van de nu geldende beschermingsstatus. De besluitvorming op Europees niveau over evt. verlaging beschermingsstatus is nog in ontwikkeling en wordt afgewacht.

Beleidskeuze 1.c. De interventierichtlijnen zijn een generiek hulpmiddel in de vorm van escalatieladders. Voor het daadwerkelijk ingrijpen is altijd casus-specifiek een Omgevingswetvergunning nodig waarvoor de provincies bevoegd gezag zijn.

De als bijlage bij het Wolvenplan gevoegde Interventierichtlijnen (bijlage 3 bij de beslisnotitie) vormen een generiek hulpmiddel in de vorm van een escalatieladder. Deze

05-12-2024

Agendapunt ...

gaan uit van het onderscheid in 'Geen probleem situatie', 'Probleemsituatie' en 'Probleemwolf'.

Voor het daadwerkelijk ingrijpen is altijd, casus-specifiek gemotiveerd, een Omgevingswetvergunning nodig. Het afwegingskader dient o.a. te worden gemotiveerd door het duiden van: de betrokken belangen, de staat van instandhouding, de mogelijke andere bevredigende oplossingen. Bij juridische afwegingen is er daarmee ruimte voor overheden hier zelf nadere keuzes in te maken.

Op verzoek van de BAC LG is juridisch advies ingewonnen over de benaderingswijze bij de interventierichtlijn wolf-vee. Het ingewonnen advies luidt dat provincies op basis van de Omgevingswet zelf situatie-specifiek dienen te motiveren of zij een omgevingsvergunning t.b.v. een interventie bij een probleemsituatie of probleemwolf kunnen verlenen.

Naar verwachting zal er een verkenning plaatsvinden (door LVVN) naar de mogelijkheid om sneller tot interventie over te gaan.

NB: In het kader van openbare orde en veiligheid is er ook een rol voorzien voor burgemeesters en gemeenten. Hier is door de VNG invulling gegeven via het ['Handelingsperspectief voor burgemeesters'](#).

Beleidskeuze 1.d. Preventie wordt de basis voor de (uitbetaling van) de tegemoetkoming binnen de door de provincies daartoe te begrenzen gebieden.

In het Interprovinciale Wolvenplan uit 2019 is bepaald dat voor het verkrijgen een tegemoetkoming voorsnog geen preventieve maatregelen vereist werden. Dit tijdelijke beleid is in 2023 verlengd tot de vaststelling van dit Wolvenplan.

Zoals voorzien in het vorige Interprovinciale Wolvenplan (2019) en het Addendum (2023), gaat het nemen van preventieve maatregelen de basis vormen voor de betaling van tegemoetkomingen. In het kader van de Landbouwwijzigingsregeling heeft u eerder in de BAC LG van 1 februari 2024 ingestemd met deze beleidskeuze (Notitie Staatsteun) en vervolgens heeft het IPO-bestuur van 11 april 2024 dit akkoord bevonden. Het voorstel volgt daarmee eerder gemaakte beleidskeuzes.

Daarom moeten voorwaarden worden gesteld om een tegemoetkoming in faunaschade te ontvangen. En dit in bepaalde door provincie nieuw te begrenzen gebieden (bijvoorbeeld gebieden met een hoger risico op wolvenschade/met zekerheid van voorkomen van wolven). Niet per se zijn bedoeld de begrenzingen die gebruikt worden voor de provinciale subsidieregelingen.

Bij een tegemoetkomingsaanvraag zal eerst worden beoordeeld of er sprake is van aanwezigheid van voldoende preventieve maatregelen (conform Adviesnorm BIJ12) om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming. Er dient dus een adviesnormwaardige inspanning te zijn geleverd.

Maar dat is niet in alle gevallen mogelijk of redelijk. Daarom zijn géén preventieve maatregelen vereist indien:

- Een wolvenaantal buiten deze begrensde gebieden plaatsvindt
- Het redelijkerwijs niet mogelijk is om preventieve maatregelen te treffen in een wolvegebied. Dit zal per situatie zal dit door BIJ12 worden beoordeeld.

05-12-2024

Agendapunt ...

De termijn waarop dit per provincie ingevoerd wordt, is afhankelijk van het vaststellen van het Wolvenplan 2025 en de nieuwe beleidsregels en meer praktisch de realisatie door BIJ12 van de technische verwerking en automatisering.

Ongewijzigd is het beleid dat alleen directe schade wordt vergoed, incl. kosten dierenarts en afvoer dode dieren. Indirecte schade en vervolgschade wordt niet vergoed.

Beleidskeuze 1.e. Binnen die gebieden [zoals aangewezen conform beleidskeuze 1.d.] wordt onbeschermd vee niet getaxeerd.

Het voorstel is om geen veldbezoek te doen plaatsvinden bij vermoedelijke wolvenaanvallen op onbeschermd dieren.

De redenen voor een veldbezoek zijn dat er taxatie van de schade plaatsvindt ten behoeve van een tegemoetkomingsbesluit en er DNA kan worden afgenomen (t.b.v. monitoring en evt. derogatie). De overwegingen voor beleidskeuze 1.e. zijn: het achterwege laten van een veldbezoek leidt tot enig kennisverlies, zijn de kosten indien wel een veldbezoek zou plaatsvinden, onevenredig hoog, mede omdat de hieruit verkregen informatie niet gevraagd en/of benut wordt.

Het gaat hier om gebieden waarbinnen wolven voorkomen. Vanuit de monitoring is dan in principe al voldoende kennis over de aanwezigheid van wolven beschikbaar. Derogatie is alleen mogelijk bij beschermd vee, DNA-informatie van onbeschermd vee is daardoor niet of slechts beperkt ondersteunend van betekenis bij de onderbouwing.

Een van de motieven is dat in die gebieden gestimuleerd wordt dat preventie wordt ingezet. Er is geen koppeling met de subsidiegebieden.

Ook de beleving en houding van de dierhouders speelt hierin een rol. M.a.w. indien er wel iemand langskomt maar dit 'niets oplevert' is de vraag of dit wel zo op prijs gesteld wordt door betreffende dierhouder.

Beleidskeuze 1.f. Een tegemoetkoming blijft, bij uitzondering op het reguliere faunaschade-tegemoetkomingsbeleid, mogelijk voor schade aan hobbymatig gehouden hoefdieren. Het voorstel is voortzetting, voor drie jaar (tot 2028) van deze uitzondering, om desgewenst opnieuw een afweging te maken.

Tegemoetkoming in schade aan hobbymatig gehouden hoefdieren is een uitzondering op het uitgangspunt dat tegemoetkomingen in faunaschade aan bedrijfsmatige landbouw worden verstrekt. Voor de uitzondering is altijd een tijdelijk karakter beoogd. Na deze gewenningsperiode voor (hobbymatige) dierhouders kan per 2028 worden heroverwogen of afbouw gewenst is.

Procesverloop voorafgaand

De voorgestelde beleidskeuzen volgen de eerder gemaakte beleidskeuzes:

Op 26 januari 2023 is bestuurlijk besloten om het Interprovinciale Wolvenplan uit 2019 aan te vullen met een Addendum (actualisatie van subsidieregelingen en tegemoetkoming voor hoefdieren) en aangepaste interventierichtlijnen.

In januari 2024 is een Plan van Aanpak goedgekeurd op basis waarvan het Wolvenplan 2025 tot stand is gekomen.

05-12-2024

Agendapunt ...

Op 1 februari 2024 heeft u gesproken over "*Interventierichtlijn wolf-vee en definitie probleemwolf*" (Zoals toen benoemd als Gelders/Duits model). Op basis waarvan nader juridisch advies is ingewonnen, wat zijn weerslag heeft gekregen in dit Wolvenplan.

In het kader van de Landbouwwijstellingsregeling heeft u eerder in de BAC LG van 1 februari 2024 ingestemd met deze beleidskeuze (Notitie Staatsteun) en vervolgens in het IPO-bestuur van 11 april 2024 akkoord bevonden.

Besluitvorming over de "*Versnelling tegemoetkomingsproces*" heeft in de BAC van 24 februari 2024 plaatsgevonden.

De onderwerpen m.b.t. "*Preventieve maatregelen bij tegemoetkoming wolvenschade*" en "*Interventierichtlijnen wolf, incl. wolf-vee*" zijn eerder ter bespreking ^{5.1.2.e} in de BAC van respectievelijk 27 juni 2024 en 19 september 2024.

Op 12 september jl. bent u in een *strategische bijeenkomst* laatstelijk geïnformeerd over de voortgang van het wolvendossier en het RDA-advies. Daarnaast vindt er overleg plaats met LVVN. Op 19 september heeft u besloten om samen met het Rijk tot een 'uitvoeringsagenda wolf' uit te werken.